

çat dels aqüeductes --- ha pogut arribar a la quasi determinació del trajecte Benaguasil-Molvedre --- sobre-tot han pogut desllindar-se els *trastos* Godella-Vall de Jesús, que eren un poc confusos», NPriGzSerrano (ACCV VIII, 179).

També en terres val. de més al Nord: sigui dins el món clerical o el de la propietat civil: a Alcalà de Xivert «magnífica església de creuer, cúpula i tres naus, ab una cúpula a cada *trast* les laterals» (AMAlcover, BDLC x, 200); a CastPna. el generós i savi patriota Gaietà Huguet (1848-1926) a la ciutat li «donà un *trast* per construir-hi un Gimnasi municipal» (Moll, BDLC xiv, 348).

I a Mall., sigui-hi igualment viva, o ho hagi estat, com ho era pel doc. de 1513, el cas és que fa cent anys s'hi parlava del *trast* o pany de la plaça o mercat destinat a la *butzeria* (PdAPenya, Po. Pop.) o sigui a la venda de tripes (*butzes*), mot que per cert hauríem hagut d'afegir en el nostre article dedicat a *butza* i ESBOTZAR (III, 446a12-32). I encara que això ha quedat en desús en cat. central, sobretot a Bna., ho he sentit viu encara en la zona pirinenca, almenys la del Ripollès, en el sentit d'espai lliure disponible per a això o allò: «hi havia un *trást* com d'aquí a aquella casa per dormir les persones ---», «un *trás* que ---» (Setcases, dona de mitja edat, 1928, i crec que no es tractava solament del Xalet-Refugi).

Com ja ha quedat ben explicat en el DCEC (i veg. nota supra) la variant *trasto* nasqué, en llenguatge popular, extreta del plural *trastos*, i és probable que en aquesta forma vàgim transmetre-la nosaltres als cast. [1607 o 1611, a Almeria 1562], mentre que en *traste* [1490] el moviment fou de vaivé; de fet J. G. M. em confirma que al cedulari de l'AcadEsp., fins en cast. totes les dades són en plural abans del S. xx, en què n'hi ha algunes de singular, com ara en la brutal expressió (altrament també catalana) «el viejo es un *trasto* ---».

Es variant merament casolana, ben tolerable i inobjectable dins aquests termes, i general a totes les zones del nostre domini, de la qual ja hi ha algun testimoni mall. en el S. XVIII, i provinent de la idea dels *trastos* vells (posts, mobles vells de les golfes, rampoïna ja inútil o encara utilitzada quan convé): «a 3/4 de 6 lo P. Jaume de l'H. ja ha donat avís a despertar a tothom amb lo *Benedicamus Domino*, sorollant portes, mampares i *trastos* dels aposentos, per privar-nos tornar a dormir i tenir-nos que llevar a missa», B. de Maldà (Coll. B. V., 181). Com és corrent en termes així, s'ha usat, en qualitat d'expressió eufèmica (o si voleu, diríem dys-fèmica), parlant de persones, com aquell *trasto* valetudinari, o «a on me ve aquest *trasto*?» («chisgarabís» explica DAg.); «amistançat, trafegot, barragana»: «La Emília s'havia 'acomboyat' a la fi ab el Ros, bo y emprenent-les ab son *trasto* vers l'Amèrica del Sur», Pons Mass. (Auca d. l. P., 319).

I més vagament (cf. infra *trastada* etc.), en el Ross.: «aquesta persona usa d'uns *trastos* que m'agraden pas» (Grandó, Misc. Fabra, s. v.); «amic i *trasto* que no serveix, / si 's perd, no's perd res»; «dos festetjants semblava talment que jugassin a donar-se carabassa: 60

despuis-ahir se desavenyueren; ahir tornaren a ser amics, i avui s'han partit els *trastos*» [no casats encara: 'decidir separar-se' < 'partir-se les andròmines i interessos comuns'], Camps Merc. (Folk. i, 287; II, 113).

DERIV.: *Trastada* «trastam» Lab.; 'acte deslleial o acanallat': «¿tinc jo de correspondre a tantes fineses, ab una *trastada* d'estudiant cursi, fent l'amor a la filla, l'endemà que m'han recullit, com qui diu, del fanc de la carretera?», MrnVayreda (Sang Nova II, § 165). *Trastaire* Bna. (DAg.: recordem-lo a tants pobres d'esperit, que admiren o n'abusen els cast. *ropavejero*, *casa de empeños*, *prestamista*...). *Trastam* (Lab. 1840; mall. DAg.), i... *trastim*, *trastum*... (Alcoverius dictabat, Riperius imit... immo simitabat).

Trastejar partint de l'acc. estrictament nàutica, que ja hem documentat supra, c. 1400, apareix de seguida en sentits també de marina, però alhora mercantils, referent al transport d'objectes i articles de comerç que es traslladen, transvasen, 'trasbalsen' o 'trafeguen': «que nagan juheu --- no gos mudar de un call en altre, roba --- sots ban de perdre la roba que *testejarà*» [te-?] a. 1364 (BABL VI, 100); «quantitat que havia bestreta --- en *trastejar* e descarregar aquells --- cuyros bovins pelosos --- de aquella presa que havia feta --- ab la sua nau, de roba de enemics», Comptes reials de 1472 (DAg.); «les robes e mercaderies qui seran aportades en les mars de Cath., e sens *trastejar* aquelles en altres veixells, exiran fora les mars de Cath., que no paguen algun dret ---; e si seran *trastejades* en altres veixells o en altres persones per consignació o ---, paguen lo dret ---», «si algun mercader --- metrà dins --- Princ., algunes robes o mercaderies --- e sens --- *trastejar* aquelles o mudar de senyor, volrà traure del Princ. les dites robes, no --- sia tengut pagar sinó ---» a. 1481 (Moliné, ed. del *Consolat*, 235).

I finalment, en un text més insegur i conjectural, però també nàutic i mercantil: «attès que se han fet dos traces en paper de les dites dos piràmides, y aquelles an *trastejat*, y an demanat a ses merces 400 lliures, y considerat que ses merces ab més comoditat se podrien fer fer en la ciutat de Gènova, les dites dos piràmides ---», doc. Val. a. 1598 (An. C. Cu. Val. VIII, 99, però cf. allí, car ho he puntuat altrament i esmenat el que m'ha semblat un hysteron-pròteron).

Pot pendre sentit pejoratiu «afflicere male», DTo. (primer dicc. que el recull, 1647); més, en la cacografia *trastejar*: «ire atque redire sepe, viam tenere; tr. algun lloc: frequentare». O bé indulgent, per a mestresces i feineres de casa; o parlant de moixons i bestioles totes: «sobre-ls pàmpols y pomas y bells penjays de perles / --- / reffilan *trastejant-hi*, los rossinyols y merles», Verdaguer (Atl. de 1867, II, 31c), acc. de la qual ell era afectat, sobretot parlant de moixons «*refilant* per vostres teulades» (Inèd., Casac., p. 176)⁴ i el que en cita el DAg. Que en literatura casolana ja ve des dels orígens: «P.: --- ¿està Madama visible? / M.: --- Jo creuré que sí: a les set / li he entrat aigua calenta* / per netejar-se --- / i estoneta ha que *trasteja* / pel quarto ---», FRenart (*Casa de Dispeses*, ed. Bna., p. 98). L'etern femení i...